

ที่ ยธ ๐๔๐๕/ ๑๐๖๓

กระทรวงยุติธรรม
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์กรณีถูกระทำทรมานและถูกบังคับให้หายสาบสูญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๓๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์กรณีถูกระทำทรมานและถูกบังคับให้หายสาบสูญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ด้วยกระทรวงยุติธรรม ขอเสนอเรื่องรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์กรณีถูกระทำทรมานและถูกบังคับให้หายสาบสูญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มายังคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี รวมทั้งสอดคล้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๖) การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

นายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๓๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์กรณีถูกระทำทรมานและถูกบังคับให้หายสาบสูญ ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น ๑๖ ท่าน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการต่างๆ เพื่อป้องกัน จัดการเรื่องราวร้องทุกข์ อำนวยการประสานการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ พิจารณา วินิจฉัย ติดตาม ช่วยเหลือเยียวยา เชิญบุคคลมาให้ข้อมูล หรือจัดส่งข้อมูล จัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอคณะรัฐมนตรี และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือมอบหมายบุคคลอื่นให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

๑.๒ มติ ...

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๓๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์กรณีถูกระงับการกระทำและถูกบังคับให้หายสาบสูญ ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น ๑๖ ท่าน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ อำนวยความสะดวกแก่การปฏิบัติงาน ตรวจสอบ พิจารณา วินิจฉัย ติดตาม ช่วยเหลือเยียวยา เชิญบุคคลมาให้ข้อมูล หรือจัดส่งข้อมูล จัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอคณะรัฐมนตรี และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือมอบหมายบุคคลอื่นให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

คณะกรรมการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์กรณีถูกระงับการกระทำและถูกบังคับให้หายสาบสูญ และคณะอนุกรรมการทั้ง ๔ คณะ ได้แก่ คณะอนุกรรมการติดตามและตรวจสอบกรณีถูกระงับการกระทำและถูกบังคับให้หายสาบสูญ คณะอนุกรรมการเยียวยากรณีถูกระงับการกระทำและถูกบังคับให้หายสาบสูญ คณะอนุกรรมการป้องกันการกระทำความผิดและการถูกบังคับให้หายสาบสูญ และคณะอนุกรรมการคัดกรองกรณีถูกระงับการกระทำและถูกบังคับให้หายสาบสูญ ๑๑ ชุด ได้มีการประชุมหารือ และดำเนินงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้ง ได้มีการรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบเรียบร้อยแล้วจำนวน ๓ ครั้ง ได้แก่ ๑) รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ ๒) รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ และ ๓) รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๓๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ และเสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์กรณีถูกระงับการกระทำและถูกบังคับให้หายสาบสูญ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลการดำเนินงานที่สำคัญโดยสรุปดังนี้

๔.๑ การดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ได้แก่

๔.๑.๑ การปรับปรุงแก้ไขคำสั่งคณะอนุกรรมการคัดกรองกรณีถูกระงับการกระทำและถูกบังคับให้หายสาบสูญ จำนวน ๑๑ ชุด โดยเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบและเพิ่มอำนาจหน้าที่ให้คณะอนุกรรมการคัดกรองฯ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๔.๑.๒ การพิจารณาแนวทางดำเนินการกรณีบุคคลไทยสูญหายในต่างประเทศ โดยคณะกรรมการฯ ได้มีมติว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ มีเขตอำนาจดำเนินงานภายในประเทศเท่านั้น ดังนั้น หากได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีบุคคลไทยสูญหายในต่างประเทศ ให้คณะอนุกรรมการคัดกรองฯ รับเรื่องร้องทุกข์ ตรวจสอบข้อมูล แสวงหาข้อเท็จจริง พยานหลักฐานจากญาติของบุคคลสูญหายแล้วประสานไปยังกระทรวง การต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ และสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการต่อไป

๔.๑.๓ การเยือนอย่างไม่เป็นทางการ (Technical visit) ของผู้แทนจากคณะทำงาน สหประชาชาติว่าด้วยการหายสาบสูญโดยถูกบังคับหรือไม่สมัครใจ (UN Working Group on Enforced or Involuntary Disappearance - UNWGEID) คณะกรรมการฯ ได้มีมติเห็นชอบให้คณะทำงานสหประชาชาติฯ สามารถทำการเยือนอย่างไม่เป็นทางการฯ เมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ สิ้นสุดลง โดยในระหว่างนี้ ให้จัดประชุมหารือกับคณะทำงานสหประชาชาติฯ ในรูปแบบออนไลน์ได้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ในการติดตามบุคคลที่ถูกบังคับให้หายสาบสูญ

๔.๒ การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการติดตามและตรวจสอบกรณีถูกกระทำทรมาน และถูกบังคับให้หายสาบสูญ ได้แก่

๔.๒.๑ การติดตามตรวจสอบกรณีถูกบังคับให้หายสาบสูญ จำนวน ๙๐ ราย โดยแบ่งเป็น กรณีบุคคลสูญหายตามบัญชีรายชื่อของคณะทำงานสหประชาชาติฯ จำนวน ๘๗ ราย และกรณีบุคคลสูญหาย ที่ส่งต่อมาจากคณะอนุกรรมการคัดกรองฯ จำนวน ๓ ราย ดังนี้

(๑) กรณีบุคคลสูญหายตามบัญชีรายชื่อของคณะทำงานสหประชาชาติฯ จำนวน ๘๗ ราย แบ่งเป็น กรณีที่คณะทำงานสหประชาชาติฯ ถอนรายชื่อออกจากบัญชีฯ แล้ว จำนวน ๑๒ ราย อยู่ระหว่างการตรวจการต่างประเทศดำเนินการส่งให้คณะทำงานสหประชาชาติฯ พิจารณาจำนวน ๖๗ ราย อยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริงของกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน ๓ ราย และอยู่ระหว่างการตรวจสอบ ข้อเท็จจริงของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จำนวน ๕ ราย

(๒) กรณีบุคคลสูญหายที่ส่งต่อมาจากคณะอนุกรรมการคัดกรองฯ จำนวน ๓ ราย โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริงของกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน ๒ ราย และอยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริงของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จำนวน ๑ ราย

๔.๒.๒ การดำเนินการเพื่อลดข้อห่วงกังวลของคณะทำงานสหประชาชาติฯ เนื่องจาก คณะทำงานสหประชาชาติฯ ได้แจ้งว่า มีข้อร้องเรียนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ไปพบครอบครัวบุคคล ผู้สูญหายเพื่อโน้มน้าวใจให้ถอนเรื่องหรือยุติการติดตามผู้สูญหาย คณะอนุกรรมการติดตามฯ จึงมีมติให้เชิญญาติ ผู้สูญหาย ผู้แทนของสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล กระทรวงการต่างประเทศ และกรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพเข้าร่วมหารือและสังเกตการณ์การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการติดตามฯ และร่วมลงพื้นที่ ไปพบญาติผู้สูญหายร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้เห็นวิธีการดำเนินงานจริงและสร้างความเชื่อมั่นว่าญาติ ผู้สูญหายไม่ได้ถูกโน้มน้าวจากเจ้าหน้าที่รัฐให้ถอนเรื่องออกจากบัญชีรายชื่อบุคคลสูญหายของคณะทำงาน สหประชาชาติฯ แต่อย่างใด โดยในภายหลัง ผู้สังเกตการณ์พึงพอใจผลการปฏิบัติในภาพรวม และยังได้ให้ คำแนะนำเพิ่มเติมให้กับคณะอนุกรรมการติดตามฯ เพื่อนำไปปฏิบัติในการดำเนินการครั้งต่อไป

๔.๓ การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการเยียวยากรณีถูกกระทำทรมานและถูกบังคับให้ หายสาบสูญ ได้แก่ การพิจารณาเยียวยากรณีคณะกรรมการญาติวีรชนพฤษภา ๓๕ ขอให้ภาครัฐจ่ายค่าชดใช้ อัตราก้าวหน้าตามหลักสากล ตามข้อเสนอของคณะกรรมการอิสระเพื่อติดตามผู้สูญหายและช่วยเหลือผู้เสียหาย

จากเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม ๒๕๓๕ เพื่อช่วยเหลือญาติวีรชนที่เสียชีวิตและสูญหายซึ่งคณะกรรมการเยียวยาฯ มีมติว่า ญาติผู้สูญหายได้รับค่าทดแทน หรือค่าเสียหายจากรัฐ รายละเอียด ๔๑๓,๓๖๘ บาท ซึ่งถือว่าเป็น การได้รับการเยียวยาจากรัฐพอสมควรแล้ว สำหรับค่าชดเชยอัตราก้าวหน้าตามหลักสากลนั้น ยังไม่มีกฎหมาย หรือระเบียบของกระทรวงการคลังรองรับในการจ่ายค่าทดแทน หรือค่าเสียหาย ตามข้อเสนอดังกล่าว จึงไม่สามารถพิจารณาจ่ายเงินเยียวยาในส่วนนี้ได้

๔.๔ การดำเนินงานของคณะกรรมการป้องกันการกระทำทารุณและบังคับให้หายสาบสูญ ได้แก่ การจัดประชุม สัมมนา และฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง จัดทำสื่อการสอนออนไลน์ และสื่อประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ และอนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไป ปรับใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

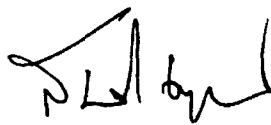
๔.๕ การดำเนินงานของคณะกรรมการคัดกรองกรณีถูกกระทำทารุณและถูกบังคับให้หายสาบสูญ ได้แก่ การรับเรื่องราวร้องทุกข์ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีถูกกระทำทารุณ ทั้งหมด ๗ เรื่อง และปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการ ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับสัดส่วนข้อร้องเรียนในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ พบว่ามีสัดส่วนลดลง คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๖ และคณะกรรมการคัดกรองฯ ในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เป็นเขตพื้นที่ที่ได้รับเรื่องร้องเรียนมากที่สุด

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๓๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ จึงเห็นควรมีหนังสือรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ กรณีถูกกระทำทารุณและถูกบังคับให้หายสาบสูญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อโปรดทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐๘ ๗๓๗๓ ๗๗๕๕ (นิเวดี/ธัญสุดา)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: thansuda.p@rlpd.go.th